Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

9 септември 2021 година*

„Преюдициално запитване — Обща политика в областта на убежището и субсидиарната закрила — Директива 2011/95/ЕС — Член 2, буква й), трето тире — Понятие „член на семейството“ — Пълнолетно лице, което иска международна закрила поради семейната си връзка с ненавършило пълнолетие лице, което вече е получило субсидиарна закрила — Релевантна дата за преценка на качеството „ненавършило пълнолетие лице“

По дело C-768/19

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Bundesverwaltungsgericht (Федерален върховен административен съд, Германия) с акт от 15 август 2019 г., постъпил в Съда на 18 октомври 2019 г., в рамките на производство по дело

Bundesrepublik Deutschland

срещу

SE,

при участието на:

Vertreter des Bundesinteresses beim Bundesverwaltungsgericht,

СЪДЪТ (трети състав),

състоящ се от: A. Prechal, председател на състава, N. Wahl, F. Biltgen, L. S. Rossi (докладчик) и J. Passer, съдии,

генерален адвокат: G. Hogan

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

– за Bundesrepublik Deutschland, от A. Schumacher, в качеството на представител,

* Език на производството: немски.

– за германското правителство, от J. Möller и R. Kanitz, в качеството на представители,

– за унгарското правителство, от K. Szíjjártó и M. Z. Fehér, в качеството на представители,

– за Европейската комисия, от A. Azéma, M. Condou-Durande, K. Kaiser и C. Ladenburger, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 25 март 2021 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 2, буква й) от Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (ОВ L 337, 2011 г., стр. 9).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между SE, афганистански гражданин, и Bundesrepublik Deutschland (Федерална република Германия) по повод на отказа на Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Федерална служба по въпросите на миграцията и бежанците, Германия) да му предостави статут на бежанец или субсидиарна закрила с цел събиране на семейството със сина му.

Правна уредба

Правото на Съюза

Директива 2011/95

3 Съображения 12, 16, 18, 19 и 38 от Директива 2011/95 гласят:

„(12) Основната цел на настоящата директива е, от една страна, да гарантира прилагането от държавите членки на общи критерии за определяне на лицата, които реално се нуждаят от международна закрила, и от друга страна, да гарантира минимално равнище на обезщетения за тези лица във всички държави членки.

[…]

(16) Настоящата директива зачита основните права и съблюдава принципите, признати по-специално в Хартата на основните права на Европейския съюз. По-специално настоящата директива има за цел да гарантира пълното зачитане на човешкото достойнство и правото на убежище на лицата, подали молба за убежище, и на

придружаващите ги членове на тяхното семейство, и да насърчи прилагането на членове 1, 7, 11, 14, 15, 16, 18, 21, 24, 34 и 35 от посочената Харта, и поради това следва да бъде изпълнена съответно.

[…]

(18) „Висшият интерес на детето“ следва да има първостепенно значение за държавите членки при изпълнението на настоящата директива, в съответствие с Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на детето […] [, сключена в Ню Йорк на 20 ноември 1989 г. (Recueil des traités des Nations unies, том 1577, стр. 3)]. При определяне на висшия интерес на детето държавите членки следва да обръщат особено внимание на принципа за целостта на семейството, благоденствието и социалното развитие на непълнолетното лице, на съображения, свързани със сигурността и безопасността, както и на мнението на непълнолетното лице, в зависимост от неговата възраст или степен на зрялост.

(19) Необходимо е да се разшири понятието „членове на семейството“, за да се вземат предвид различните конкретни обстоятелства на зависимост и специалното внимание, което да бъде отделено на висшия интерес на детето.

[…]

(38) Когато решават относно правото на предимствата, предвидени в настоящата директива, държавите членки следва надлежно да отчитат висшия интерес на детето, както и конкретните обстоятелства на зависимостта от лицето, на което е предоставена международна закрила, на близки роднини, които вече са в държавата членка и които не са членове на семейството на това лице. […]“.

4 Член 2 от тази директива е озаглавен „Определения“ и предвижда:

„За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

[…]

й) „членове на семейството“ означава, доколкото семейството вече е било създадено в държавата на произход, следните членове на семейството на лицето, на което е предоставена международна закрила, които се намират в същата държава членка във връзка с молбата за международна закрила:

[…]

– бащата, майката или друго пълнолетно лице, което носи отговорност за лицето, на което е предоставена международна закрила, по силата на закон или практика на съответната държава членка, когато лицето, на което е предоставена международна закрила, е непълнолетно и не е семейно;

к) „[ненавършило пълнолетие] лице“ означава гражданин на трета държава или лице без гражданство на възраст под 18 години;

[…]“.

5 Член 3 от посочената директива, озаглавен „По-благоприятни стандарти“, предвижда:

„Държавите членки могат да въвеждат или да запазват по-благоприятни стандарти за определяне на дадено лице като бежанец или като лице, което отговаря на условията за субсидиарна закрила, както и за определяне на съдържанието на международната закрила, доколкото тези стандарти са съвместими с настоящата директива“.

6 Съгласно член 20, параграфи 2 и 5 от същата директива:

„2. Настоящата глава се прилага както за бежанците, така и за лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, освен ако не е указано противното.

[…]

5. Висшият интерес на детето е първостепенно съображение за държавите членки при изпълнението на разпоредбите на настоящата глава относно непълнолетните лица“.

7 Член 23 от Директива 2011/95, озаглавен „Запазване целостта на семейството“, предвижда следното:

„1. Държавите членки гарантират запазването на целостта на семейството.

2. Държавите членки гарантират, че членовете на семейството на лицето, на което е предоставена международна закрила, които в лично качество не отговарят на условията за такава закрила, могат да подадат молба за предимствата, посочени в членове 24—35, в съответствие с националните процедури и доколкото това е съвместимо с личния правен статут на члена на семейството.

3. Параграфи 1 и 2 не са приложими в случаите, в които член на семейството е или би следвало да бъде изключен от международна закрила съобразно глави III и V.

[…]“.

8 Член 24, параграф 2 от тази директива има следния текст:

„Във възможно най-кратък срок след предоставянето на международна закрила държавите членки издават на лицата, на които е предоставен статут на субсидиарна закрила, и на членовете на техните семейства подлежащо на подновяване разрешение за пребиваване, валидно за най-малко една година и в случай на подновяване — за най-малко две години, освен ако наложителни причини, свързани с националната сигурност или с обществения ред, изискват друго“.

Директива 2013/32/ЕС

Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила (ОВ L 180, 2013 г., стр. 60) предвижда следното в член 6, озаглавен „Достъп до процедурата“:

„1. Когато дадено лице подава молба за международна закрила до орган, който съгласно националното право е компетентен да регистрира подобни молби, регистрацията се извършва не по-късно от 3 работни дни след подаването на молбата.

Ако молбата за международна закрила е подадена до други органи, които има вероятност да получат подобни молби, но не са компетентни да направят регистрацията съгласно националното право, държавите членки се уверяват, че регистрацията се извършва не по-късно от 6 работни дни след подаването на молбата.

Държавите членки се уверяват, че тези други органи, които има вероятност да получат молби за международна закрила, например полицията, граничните служители, имиграционните органи и служителите на местата за задържане, разполагат със съответната информация и че техните служители получават необходимото ниво на обучение, подходящо за техните задачи и отговорности, както и указания за информиране на кандидатите къде и как могат да подават молби за международна закрила.

2. Държавите членки следят за това лице, което е подало молба за международна закрила, да разполага с действителна възможност да внесе своята молба възможно най-скоро. Когато кандидатът не подаде молба, държавите членки могат съответно да приложат член 28 от настоящата директива.

3. Без да се засяга параграф 2, държавите членки могат да поставят изискване молбите за международна закрила да бъдат подавани лично и/или на определено място.

4. Независимо от параграф 3 молбата за международна закрила се счита за подадена след като кандидатът подаде формуляр или когато това е предвидено в националното право, след като съответните компетентни органи на заинтересованата държава членка получат официален доклад.

[…]“.

Германското право

9 Директива 2011/95 е транспонирана в германското право с Asylgesetz (Закон за убежището) (BGBl. 2008 I, стр. 1798, наричан по-нататък „AsylG“).

10 AsylG разграничава неофициалната молба за убежище (член 13, параграф 1 от AsylG) и официалните молби за убежище (член 14, параграф 1 от AsylG).

11 Член 13, параграф 1 от AsylG гласи:

„Молбата за предоставяне на убежище се счита за подадена, когато от заявеното писмено, устно или по друг начин желание на гражданин на трета държава става ясно, че той търси на територията на Федерална република Германия закрила срещу политическо преследване или че иска закрила срещу принудително отвеждане до границата на страната или срещу друга форма на принудително връщане в държава, в която за него съществува опасност от преследване по смисъла на член 3, параграф 1 или от тежко посегателство по смисъла на член 4, параграф 1“.

12 Член 14, параграф 1 от AsylG предвижда:

„Молбата за предоставяне на убежище се подава до местното поделение на Федералната служба по въпросите на миграцията и бежанците, което е прикрепено към центъра за прием на търсещи убежище лица, компетентен за приемането на граждани на трета държава“.

13 Член 26 от AsylG предвижда:

„[…]

(2) На дете на гражданин на трета държава с право на убежище, което към датата на подаване на молбата му за предоставяне на убежище е непълнолетно и не е семейно, се предоставя право на убежище по негова молба, ако на гражданина на трета държава е предоставено право на убежище с неподлежащ на обжалване акт, което не може да бъде отнето или оттеглено.

(3) На родителите на ненавършило пълнолетие несемейно лице с право на убежище или на друго пълнолетно лице по смисъла на член 2, буква й) от Директива [2011/95] се признава право на убежище по молба на заинтересованото лице, ако:

1. признаването на правото на убежище на ползващото се лице е станало окончателно;

2. семейството по смисъла на член 2, буква й) от Директива [2011/92] вече е съществувало в държавата, в която ползващото се с право на убежище лице е преследвано по политически причини;

3. те са влезли на германска територия, преди на лицето да бъде предоставено право на убежище, или са подали молба за предоставяне на убежище незабавно след влизането на тази територия;

4. не са налице основания за отнемане или оттегляне на статута на лице с право на убежище/правото на убежище не може да бъде отнето, нито оттеглено; и

5. имат родителски права спрямо лицето с право на убежище.

Първа алинея, точки 1—4 се прилага по аналогия към братята и сестрите на ненавършилото пълнолетие лице с право на убежище, които на датата на подаване на молбите им са непълнолетни и не са семейни.

[…]

(5) Параграфи 1—4 се прилагат съответно към членовете на семейството по смисъла на параграфи 1—3 на лица с право на международна закрила. Статутът на бежанец или субсидиарната закрила заместват правото на убежище. Субсидиарната закрила като член на семейството на лица, на които е предоставена международна закрила, не се предоставя, ако е налице основание за изключване съгласно член 4, параграф 2“.

14 Член 77, параграф 1 от AsylG има следния текст:

„При спорове по настоящия закон съдът се основава на фактическото и правно положение към момента на последното съдебно заседание; ако решението се постановява без провеждане на съдебно заседание, определящ е моментът на постановяване на решението. […]“.

Фактите в главното производство и преюдициалните въпроси

15 От преписката, с която разполага Съдът, е видно, че синът на жалбоподателя в главното производство, роден на 20 април 1998 г., пристига в Германия през 2012 г. и на 21 август същата година подава там молба за убежище. На 13 май 2016 г., а именно когато това дете вече е навършило 18 години, Федералната служба по въпросите на миграцията и бежанците отхвърля молбата му за убежище, но му предоставя статут на субсидиарна закрила.

16 Жалбоподателят в главното производство пристига в Германия през януари 2016 г. През следващия месец той иска убежище, а на 21 април същата година подава официална молба за международна закрила. Федералната служба по въпросите на миграцията и бежанците отхвърля молбата за убежище на жалбоподателя в главното производство, отказва да му предостави статут на бежанец, както и статут на субсидиарна закрила, и констатира липсата на мотиви, които да попречат на принудителното му отвеждане до границата на страната.

17 С решение от 23 май 2018 г. Verwaltungsgericht (Административен съд, Германия) уважава подадената от жалбоподателя в главното производство жалба срещу решението на Федералната служба по въпросите на миграцията и бежанците, с което на Федерална република Германия се разпорежда да му предостави статут на субсидиарна закрила на основание член 26, параграф 3, първа алинея и параграф 5 от AsylG в качеството му на родител на ползващо се от тази закрила ненавършило пълнолетие дете, което не е семейно. Тази юрисдикция приема, че синът на жалбоподателя в главното производство е бил непълнолетен към меродавната за тази цел дата, а именно датата на подаване на молбата му за убежище. В този контекст посочената юрисдикция приема, че молбата за убежище трябва да се счита за подадена в момента, в който кандидатът поиска убежище в Германия за първи път и в който компетентният орган узнае за това.

18 Федерална република Германия подава пряка ревизионна жалба срещу това решение пред Bundesverwaltungsgericht (Федерален върховен административен съд, Германия), в която твърди, че е налице нарушение на член 26, параграф 3, първа алинея от AsylG. Тя изтъква, че съгласно член 77, параграф 1 от AsylG решението по молбата за убежище на жалбоподателя в главното производство трябва да се основава на фактическото и правно положение към момента на последното съдебно заседание пред съда, разглеждащ делото по същество, или, ако решението е постановено без предварително съдебно заседание — към датата на постановяване на съдебното решение. Тъй като синът на жалбоподателя в главното производство вече не е непълнолетен към релевантната дата съгласно тази разпоредба, жалбоподателят в главното производство не можел да се основава на прилагането на член 26, параграф 3 от AsylG, който се позовава на член 2, буква й) от Директива 2011/95. Само дете, което към момента, в който компетентният орган му е предоставил статут на субсидиарна закрила, все още не е навършило пълнолетие, можело да породи права в полза на родителите си по силата на член 2, буква й). Този извод се потвърждавал от целта на член 26, параграф 3 от AsylG за защита на интересите на ненавършилите пълнолетие лица — цел, която била безпредметна, щом тези лица навършат пълнолетие. Във всеки случай, макар наличието на условията за предоставяне на производно право на убежище на родителите на ненавършило пълнолетие лице да трябва да се преценява с оглед на датата на молбата за убежище на съответния родител, следвало

да се вземе предвид датата, на която той официално е подал молба за убежище в съответствие с член 14 от AsylG, а не датата, на която той неформално е поискал убежище за първи път по смисъла на член 13 от AsylG.

19 Запитващата юрисдикция посочва, че молбата за субсидиарна закрила на жалбоподателя в главното производство в качеството му на член на семейството на лице, на което е предоставена международна закрила, би трябвало да бъде уважена, ако синът му е бил „ненавършило пълнолетие лице“ по смисъла на член 2, буква к) от Директива 2011/95 и ако е упражнявал родителските права спрямо това лице към меродавната за преценката на фактите дата. Съгласно член 2, буква й) от Директива 2011/95 сред „членове[те] на семейството“ на лицето, на което е предоставена международна закрила, в случаите, когато това лице е ненавършило пълнолетие и не е семейно, е по-конкретно неговият баща, ако бащата се намира в същата държава членка във връзка с молбата за международна закрила и семейството на заинтересованото лице вече е било създадено в държавата на произход. Според тази юрисдикция обаче текстът на посочената разпоредба не позволява да се определи със сигурност датата, към която следва да се преценява дали посоченото лице е ненавършило пълнолетие и евентуално дали качеството на баща на това ненавършило пълнолетие лице като член на семейството по смисъла на същата разпоредба продължава да съществува дори и след навършването на пълнолетие от това лице.

20 Що се отнася до определянето на тази дата, запитващата юрисдикция отбелязва, че по делото, по което е постановено решение от 12 април 2018 г., A и S (C-550/16, EU:C:2018:248), Съдът е приел, че национална правна уредба, която обвързва правото на събиране на семейството с момента, в който компетентният национален орган вземе официално решението, с което на съответното лице се признава качеството на бежанец, може да лиши от ползването на това право значителна част от бежанците, подали молбата си за международна закрила като непридружени малолетни или непълнолетни лица. Тази юрисдикция обаче счита, че съображенията на Съда по това дело не могат да се приложат в настоящия случай, тъй като, обратно на случая по посоченото дело, детето на жалбоподателя в главното производство няма право на убежище, а статут на субсидиарна закрила, чието предоставяне, за разлика от статута на бежанец, е обвързано с официално решение.

21 Освен това в този контекст евентуално се поставя и въпросът дали, за да се определи моментът на подаване на молбата за международна закрила, следва да се вземе предвид моментът, в който е направена неофициалната молба за убежище, или моментът, в който молбата за убежище е била подадена в надлежната форма.

22 Освен това запитващата юрисдикция има съмнения относно значението на ефективното възобновяване на семейния живот на съответното дете и на съответния родител по смисъла на член 7 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“) в приемащата държава членка и предходното съществуване на такъв семеен живот в страната на произход, както и относно намерението на жалбоподателя в главното производство действително да упражнява своите родителски права в приемащата държава членка.

23 На последно място, запитващата юрисдикция си задава въпроса дали търсещото убежище лице престава да има качеството на член на семейството по смисъла на член 2, буква й), трето тире от Директива 2011/95 с навършването на пълнолетие от лицето, на което е предоставена закрила, доколкото това качество изглежда свързано с ограничения срок, през който ползващото се от закрилата лице не е навършило пълнолетие.

24 При тези обстоятелства Bundesverwaltungsgericht (Федерален върховен административен съд) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Когато търсещо убежище лице, което — преди навършване на пълнолетие от детето му, с което са били членове на създадено в държавата на произход семейство и на което дете по подадена от него преди да навърши пълнолетие молба за закрила е предоставен статут на субсидиарна закрила, след като е навършило пълнолетие (наричано по-нататък „ползващото се със закрила лице“) — влиза в приемащата държава членка на ползващото се със закрила лице и също подава там молба за международна закрила (наричано по-нататък „търсещото убежище лице“), следва ли при наличието на национална правна уредба, в която във връзка с предоставянето на право на субсидиарна закрила, произтичащо от правото на ползващото се със закрила лице, се прави позоваване на член 2, буква й) от Директива [2011/95], при разглеждането на въпроса дали ползващото се със закрила лице е „ненавършило пълнолетие“ по смисъла на член 2, буква й) от Директива [2011/95], да се вземе предвид датата на постановяване на решение по молбата за убежище на търсещото убежище лице или по-ранна дата, например датата, на която:
а) на ползващото се със закрила лице е предоставен статут на субсидиарна закрила;
б) търсещото убежище лице е подало молбата си за убежище;
в) търсещото убежище лице е влязло в приемащата държава членка или
г) ползващото се със закрила лице е подало молбата си за убежище?

2) В случай че:
а) решаваща е датата на подаване на молбата за убежище:

следва ли в това отношение да се вземе предвид подадената писмено, устно или по друг начин молба за закрила, която е станала известна на националния орган, компетентен да се произнесе по молбата за убежище (искане за убежище), или следва се вземе предвид официално подадената молба за международна закрила?
б) решаваща е датата на влизането на търсещото убежище лице или датата, на която то е подало молбата за убежище:

от значение ли е и обстоятелството дали към тази дата все още не е било постановено решение по молбата за закрила на ползващото се със закрила лице, на което по-късно е било признато право на субсидиарна закрила?

3) а) Какви изисквания следва да се поставят в описаната в във въпрос 1 ситуация, за да представлява търсещото убежище лице „член на семейството“ (член 2, буква й), трето тире от Директива [2011/95]), който се намира „в същата държава членка във връзка с молбата за международна закрила“, в която се намира лицето, на което е предоставена международна закрила, и с което лице „семейството вече е било създадено в държавата на произход“? Необходимо ли е за тази цел по-специално в приемащата държава членка да е възобновен семейният живот по смисъла на член 7 от Хартата между ползващото се със закрила лице и търсещото убежище лице, или в това отношение е достатъчно само едновременното присъствие на ползващото се

със закрила лице и на търсещото убежище лице в приемащата държава членка? Представлява ли единият от родителите член на семейството и когато според обстоятелствата в конкретния случай влизането на територията на страната не е имало за цел действително да се поеме отговорността по смисъла на член 2, буква й), трето тире от Директива [2011/95] за лице, на което е предоставена международна закрила и което все още е ненавършило пълнолетие и не е семейно?

б) Доколкото на въпрос 3, буква а) следва да се отговори в смисъл, че се изисква семейният живот по смисъла на член 7 от Хартата да е възобновен между ползващото се със закрила лице и търсещото убежище лице в приемащата държава, от значение ли е към кой момент е настъпило възобновяването на семейния живот? Следва ли в това отношение да се вземе предвид по-специално обстоятелството дали семейният живот е възобновен в рамките на определен период от време след влизането на търсещото убежище лице в страната, към момента на подаването на молбата от страна на търсещото убежище лице, или към момент, в който ползващото се със закрила лице все още не е навършило пълнолетие?

4) Престава ли търсещото убежище лице да има качеството на член на семейството по смисъла на член 2, буква й), трето тире от Директива [2011/95] на датата, на която ползващото се със закрила лице навърши пълнолетие и следователно със свързаното с това отпадане на отговорността за лице, което не е навършило пълнолетие и не е семейно? При отрицателен отговор на този въпрос: продължава ли да съществува това качество на член на семейството (и свързаните с него права) неограничено във времето и след тази дата, или то отпада след определен период от време (при утвърдителен отговор: какъв период от време) или при настъпването на определени събития (при утвърдителен отговор: кои събития)?“.

Производството пред Съда

25 С решение на председателя на Съда от 26 май 2020 г. производството по настоящото дело е спряно на основание член 55, параграф 1, буква б) от Процедурния правилник на Съда до постановяването на решение по дела C-133/19, C-136/19 и C-137/19, État belge (Събиране на семейството — Малолетно или непълнолетно дете). Запитващата юрисдикция в настоящото производство е уведомена за решение от 16 юли 2020 г. État belge (Събиране на семейството — Малолетно или непълнолетно дете) (C-133/19, C-136/19 и C-137/19, EU:C:2020:577), за да се провери дали тази юрисдикция поддържа преюдициалното си запитване. С определение от 19 август 2020 г., постъпило в секретариата на Съда на 26 август 2020 г., запитващата юрисдикция уведомява Съда, че поддържа преюдициалното запитване. В резултат на това настоящото производство е възобновено с решение на председателя на Съда от 28 август 2020 г.

26 На 10 ноември 2020 г. германското правителство е поканено да поясни в писмена форма каква е разликата, по-специално по отношение на процедурата, сроковете и условията в германското законодателство, между неофициална молба за убежище по смисъла на член 13, параграф 1 от AsylG и официалната молба за убежище по смисъла на член 14, параграф 1 от същия закон. На 14 декември 2020 г. германското правителство отговаря на този въпрос.

27 На 10 ноември 2020 г. страните в главното производство и другите заинтересовани лица са поканени на основание член 23 от Статута на Съда на Европейския съюз да се произнесат относно евентуалните последици, които следва да се изведат от решение от 16 юли 2020 г., État belge (Събиране на семейството — Малолетно или непълнолетно дете) (C-133/19, C-136/19 и C-137/19, EU:C:2020:577) за отговора по-специално на първия поставен въпрос. Унгарското правителство и Европейската комисия представят писмени становища в тази връзка.

По преюдициалните въпроси

По първия и втория въпрос

28 С първия и втория си въпрос, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да се установи коя е релевантната дата за преценката дали лице, на което е предоставена международна закрила, е „ненавършило пълнолетие“ по смисъла на член 2, буква й), трето тире от Директива 2011/95, за да се постанови решение по подадената от търсещо убежище лице молба за международна закрила, когато това търсещо убежище лице, което е влязло на територията на приемащата държава членка, в която се намира ненавършилото му пълнолетие несемейно дете, иска да изведе от получения от това дете статут на субсидиарна закрила право на убежище съгласно законодателството на тази държава членка, предоставящо такова право на лицата, които попадат в обхвата на посочената разпоредба.

29 По-специално запитващата юрисдикция иска да се установи дали следва да се вземе предвид моментът на произнасяне по молбата за убежище, подадена от посоченото търсещо убежище лице, или по-ранен момент.

30 За да се отговори на този въпрос, следва да се припомни, че Директива 2011/95, приета по-специално на основание член 78, параграф 2, буква б) ДФЕС, има за цел по-специално да въведе единна система за субсидиарна закрила. В това отношение от съображение 12 от посочената директива е видно, че една от основните ѝ цели е да гарантира прилагането от държавите членки на общи критерии за определяне на лицата, които реално се нуждаят от международна закрила (решение от 23 май 2019 г., Bilali, C-720/17, EU:C:2019:448, т. 35 и цитираната съдебна практика).

31 В този контекст член 23, параграфи 1 и 2 от тази директива налага на държавите членки да гарантират запазването на целостта на семейството, както и възможността членовете на семейството на лицето, на което е предоставена международна закрила, които в лично качество не отговарят на условията за такава закрила, да подадат молба за предимствата, посочени в членове 24—35 от посочената директива, в съответствие с националните процедури и доколкото това е съвместимо с личния правен статут на съответния член на семейството.

32 В съответствие с член 2, буква й), трето тире от Директива 2011/95 сред членовете на семейството на лицето, на което е предоставена международна закрила, които се намират в същата държава членка във връзка с молба за международна закрила и доколкото семейството вече е било създадено в страната на произход, са бащата или майката на това лице или друго пълнолетно лице, което носи отговорност за лицето, на което е

предоставена международна закрила, по силата на закон или практика на съответната държава членка, когато лицето, на което е предоставена международна закрила, не е навършило пълнолетие и не е семейно.

33 В това отношение следва да се изтъкне, че макар член 2, буква к) от Директива 2011/95 да предвижда, че ненавършилото пълнолетие лице трябва да е на възраст под 18 години, тази разпоредба не уточнява момента, към който следва да се прецени дали такова условие е изпълнено, нито препраща във връзка с това към правото на държавите членки.

34 При тези условия не може да се приеме, че законодателят на Съюза е предоставил на държавите членки свобода на преценка относно определянето на момента, към който следва да се преценява дали лицето, на което е предоставена международна закрила, е „ненавършило пълнолетие“ по смисъла на член 2, буква й), трето тире от Директива 2011/95.

35 Действително, следва да се припомни, че в съответствие както с изискването за еднакво прилагане на правото на Съюза, така и с принципа за равенство разпоредба от това право, която не съдържа изрично препращане към правото на държава членка с оглед на определяне на нейния смисъл и обхват, трябва по принцип да получи самостоятелно и еднакво тълкуване навсякъде в Европейския съюз, което трябва да бъде направено, като се отчитат по-специално контекстът на разпоредбата и целта на разглежданата правна уредба (решение от 16 юли 2020 г., État belge (Събиране на семейството — Малолетно или непълнолетно дете), C-133/19, C-136/19 и C-137/19, EU:C:2020:577, т. 30 и цитираната съдебна практика).

36 Освен това съгласно съображение 16 от Директива 2011/95 тя зачита основните права и принципите, признати в Хартата, и цели да насърчи прилагането по-специално на членове 7 и 24 от нея.

37 По-конкретно член 7 от Хартата, който урежда правата, съответстващи на гарантираните в член 8, параграф 1 от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г., признава правото на зачитане на личния и семейния живот. Съгласно установената съдебна практика този член 7 трябва да се разглежда във връзка със задължението за отчитане на висшия интерес на детето, признат в член 24, параграф 2 от Хартата, и като се съобрази необходимостта едно дете да поддържа редовно лични отношения с двамата си родители, изразена в член 24, параграф 3 от същата (решение от 16 юли 2020 г., État belge (Събиране на семейството —Малолетно или непълнолетно дете), C-133/19, C-136/19 и C-137/19, EU:C:2020:577, т. 34 и цитираната съдебна практика).

38 От това следва, че разпоредбите на Директива 2011/95 трябва да се тълкуват и прилагат по-специално в светлината на член 7 и член 24, параграфи 2 и 3 от Хартата, както впрочем следва и от текста на съображения 18, 19 и 38, както и на член 20, параграф 5 от тази директива, съгласно които, когато държавите членки прилагат посочената директива, висшият интерес на детето трябва да представлява за тях първостепенно съображение, на което те обръщат особено внимание и при преценката на което трябва надлежно да вземат предвид по-специално принципа за целостта на семейството, благоденствието и социалното развитие на ненавършилото пълнолетие лице.

39 Следва обаче да се изтъкне, че възприемането на датата, на която компетентният орган на съответната държава членка се произнася по молбата за убежище на съответния родител, който иска да изведе право на субсидиарна закрила от получения от неговото дете статут на субсидиарна закрила, за референтна за преценката дали лицето, на което е предоставена международна закрила, е „ненавършило пълнолетие“ по смисъла на член 2, буква й), трето тире от Директива 2011/95 — както по-специално предлага германското правителство — не би било в съответствие нито с целите, преследвани от тази директива, нито с изискванията, произтичащи от член 7 от Хартата, насочен към насърчаване на семейния живот, и от член 24, параграф 2 от Хартата, който изисква при всички действия, които се предприемат по отношение на децата, по-специално от държавите членки при прилагане на посочената директива, висшият интерес на детето да бъде от първостепенно значение (вж. по аналогия решение от 16 юли 2020 г., État belge (Събиране на семейството–Малолетно или непълнолетно дете), C-133/19, C-136/19 и C-137/19, EU:C:2020:577, т. 36).

40 Всъщност компетентните национални органи и юрисдикции не биха били насърчени да разглеждат с предимство заявленията на родителите на ненавършили пълнолетие лица с необходимата степен на неотложност, отчитаща уязвимостта на последните, и така биха могли да действат по начин, който би застрашил правото на семеен живот както на родител с неговото малолетно или непълнолетно дете, така и на последното с член на неговото семейство (вж. по аналогия решение от 16 юли 2020 г., État belge (Събиране на семейството — Малолетно или непълнолетно дете), C-133/19, C-136/19 и C-137/19, EU:C:2020:577, т. 37 и цитираната съдебна практика).

41 Освен това подобно тълкуване също не би позволило да се гарантира, в съответствие с принципите на равно третиране и правна сигурност, еднакво и предвидимо третиране на всички заявители, които в един и същи момент се намират в едно и също положение, тъй като би довело до обвързване на успеха на молбата за международна закрила основно с обстоятелства, свързани с администрацията или националните юрисдикции, и по-конкретно с по-голямата или по-малка бързина при разглеждане на молбата или произнасяне по жалба против решение за нейното отхвърляне, а не с обстоятелства, свързани търсещото убежище лице (вж. по аналогия решение от 16 юли 2020 г., État belge (Събиране на семейството–Малолетно или непълнолетно дете), C-133/19, C-136/19 и C-137/19, EU:C:2020:577, т. 42 и цитираната съдебна практика).

42 При тези условия следва да се приеме, както по същество отбелязва генералният адвокат в точки 73 и 74 от заключението си, че когато търсещо убежище лице, което е влязло на територията на приемащата държава членка, в която се намира неговото несемейно малолетно или непълнолетно дете, иска да изведе от получения от това дете статут на субсидиарна закрила право на посочените в член 24—35 от Директива 2011/95 предимства и евентуално — право на убежище, когато съгласно член 3 от нея това е предвидено в националното право, релевантната дата за преценката дали лицето, което е получило международна закрила, е „ненавършило пълнолетие“ по смисъла на член 2, буква й), трето тире от Директива 2011/95, за да се постанови решение по молбата за убежище на неговия баща, е датата, на която последният е подал такава молба.

43 Така съответният родител трябва да се позове на правото на члена на семейството на посочените придобивки, включително евентуално на правото на убежище, когато то е предвидено в националното право, когато детето му, на което е предоставена международна закрила, все още не е навършило пълнолетие. Освен това от текста на член 2, буква й), трето тире от Директива 2011/95 следва, че семейството трябва вече да е било създадено в

страната на произход и че съответните членове на семейството трябва да са се намирали на територията на същата държава членка във връзка с молбата за международна закрила, преди лицето, на което е предоставена международна закрила, да навърши пълнолетие, което означава също, че това лице е поискало тази закрила, преди да е навършило пълнолетие.

44 Подобно тълкуване съответства както на целите на Директива 2011/95, така и на основните права, защитени в правния ред на Съюза, които, както бе посочено в точки 36—38 от настоящото решение, изискват да се обърне специално внимание на висшия интерес на детето като първостепенно съображение на държавите членки, при преценката на което трябва надлежно да се вземат предвид по-специално принципът на целостта на семейството, благоденствието и социалното развитие на ненавършилото пълнолетие лице.

45 В случай че датата на подаване на молбата от съответния родител се приеме за определяща, запитващата юрисдикция иска да се установи дали следва да се приеме, че тази дата е датата, на която посоченият родител е поискал неофициално убежище за първи път и компетентният орган е узнал за това, или датата, на която този родител официално е подал молба за убежище.

46 В случая, както следва от преписката, с която разполага Съдът, приложимото германско право разграничава неофициалното искане за убежище в съответствие с член 13, параграф 1 от AsylG от официалното подаване на молбите за убежище в съответствие с член 14, параграф 1 от AsylG. Това разграничение е отражение на разграничението в член 6, параграф 2 от Директива 2013/32, между, от една страна, подаването и от друга страна, внасянето на молба за международна закрила.

47 В това отношение следва да се уточни, че както следва от обясненията на запитващата юрисдикция, макар подаването на неофициалната молба за убежище по смисъла на член 13, параграф 1 от AsylG да не изисква особена форма и да зависи основно от обстоятелства, свързани с кандидата за международна закрила, подаването на официална молба за убежище по смисъла на член 14, параграф 1 от AsylG зависи от изпълнението на определени формалности от страна на компетентната национална администрация.

48 Както обаче отбелязва генералният адвокат в точка 76 от заключението си, Съдът е постановил, че гражданин на трета страна придобива качеството на кандидат за международна закрила по смисъла на член 2, буква в) от Директива 2013/32 от момента, в който „подаде“ такава молба. В това отношение докато регистрацията на молбата за международна закрила е задължение на съответната държава членка по силата на член 6, параграф 1, първа и втора алинея от тази директива и за подаването на тази молба от кандидата за международна закрила по принцип се изисква да попълни предвидения за тази цел формуляр в съответствие с член 6, параграфи 3 и 4 от посочената директива, за „подаването“ на молба за международна закрила не се изисква извършването на никаква административна формалност, тъй като такива формалности трябва да бъдат изпълнени при „внасянето“ на тази молба (решение от 25 юни 2020 г., Ministerio Fiscal (Орган, който има вероятност да получи молба за международна закрила), C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, т. 92 и 93).

49 Ето защо, от една страна, придобиването на качеството на кандидат за международна закрила не може да зависи нито от внасянето, нито от регистрацията на молбата и от друга страна, фактът, че гражданин на трета страна е изразил желанието си да кандидатства за

международна закрила пред „друг орган“ по смисъла на член 6, параграф 1, втора алинея от Директива 2013/32, е достатъчен, за да му придаде качеството на кандидат за международна закрила и следователно за да започне да тече срокът от шест работни дни, през който съответната държава членка трябва да регистрира същата молба (решение от 25 юни 2020 г., Ministerio Fiscal (Орган, който има вероятност да получи молба за международна закрила), C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, т. 94).

50 В случая от акта за преюдициално запитване е видно, че родителят, който иска международна закрила, е влязъл на германска територия през януари 2016 г. През следващия месец той иска убежище, а на 21 април 2016 г. подава официална молба за убежище по смисъла на член 14, параграф 1 от AsylG. Федералната служба по въпросите на миграцията и бежанците отхвърля молбата за убежище на жалбоподателя в главното производство с мотива, че синът на последния е навършил пълнолетие на 20 април 2016 г.

51 При тези условия следва да се приеме, че ако търсещото убежище лице е подало неофициално молбата си, докато синът му все още е бил непълнолетен по смисъла на член 2, буква к) от Директива 2011/95, за целите на последната разпоредба към тази дата такова лице трябва по принцип да се счита за член на семейството на лицето, на което е предоставена субсидиарна закрила.

52 С оглед на всички изложени по-горе съображения на първия и втория въпрос следва да се отговори, че член 2, буква й), трето тире от Директива 2011/95 трябва да се тълкува в смисъл, че когато търсещо убежище лице — което е влязло на територията на приемащата държава членка, в която се намира неговото несемейно малолетно или непълнолетно дете — иска да изведе от предоставения на това дете статут на субсидиарна закрила право на убежище съгласно законодателството на тази държава членка, предоставящо такова право на лицата, които попадат в обхвата на член 2, буква й), трето тире от Директива 2011/95, релевантната дата за определяне дали ползващото се от тази закрила лице е „ненавършило пълнолетие“ по смисъла на тази разпоредба, за да се постанови решение по молбата за международна закрила на това търсещо убежище лице, е датата, на която последното е подало, евентуално неофициално, молбата си за убежище.

По третия въпрос

53 С третия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 2, буква й), трето тире от Директива 2011/95 във връзка с член 23, параграф 2 и член 7 от Хартата трябва да се тълкува в смисъл, че понятието „член на семейството“ не изисква действително възобновяване на семейния живот между родителя на лицето, на което е предоставена международна закрила, и неговото дете. Тази юрисдикция пита също дали родителят трябва да се счита за „член на семейството“, когато влизането на територията на съответната държава членка не цели да се поеме действително родителската отговорност по смисъла на член 2, буква й), трето тире от Директива 2011/95 по отношение на съответното дете.

54 За да се отговори на този въпрос, следва да се припомни, че що се отнася до бащата на дете, на което е предоставена международна закрила, член 2, буква й), трето тире от Директива 2011/95 поставя понятието „член на семейството“ в зависимост единствено от трите посочени в тази разпоредба условия, а именно — семейството вече да е било създадено в държавата на произход, членовете на семейството на лицето, на което е предоставена международна закрила, да се намират в същата държава членка във връзка с молбата за

международна закрила и лицето, на което е предоставена международна закрила, да е ненавършило пълнолетие и да не е семейно. Действителното възобновяване на семейния живот на територията на приемащата държава членка обаче не е сред тези условия.

55 Освен това в член 23 от тази директива също няма позоваване на действителното възобновяване на семейния живот. Член 23, параграф 1 от нея гласи, че държавите членки гарантират запазването на целостта на семейството, а член 23, параграф 2 от посочената директива уточнява, че държавите членки са длъжни да гарантират, че членовете на семейството на лицето, на което е предоставена международна закрила, по принцип могат да подадат молба за предимствата, предвидени в членове 24—35 от същата директива.

56 Също така член 7 от Хартата се ограничава до това да предвиди правото на всяко лице на зачитане на неговия семеен живот и подобно на член 2, буква й), трето тире и член 23 от Директива 2011/95, не налага никакво специално изискване както относно условията за упражняване на това право, така и относно интензитета на съответните семейни отношения.

57 При тези условия не може да се приеме, че понятието „член на семейството“ по смисъла на член 2, буква й), трето тире от Директива 2011/95 зависи от ефективното възобновяване на семейния живот между лицето, на което е предоставена международна закрила, и родителя, който иска да изведе право на субсидиарна закрила от получения от неговото дете статут на субсидиарна закрила.

58 С други думи, ефективното възобновяване на семейния живот не представлява условие за получаване на предимствата, предоставяни на членовете на семейството на лицето, на което е предоставена субсидиарна закрила. Така, макар релевантните разпоредби на Директива 2011/95 и на Хартата да защитават правото на семеен живот и да насърчават неговото запазване, те по принцип оставят на притежателите на това право да определят начина, по който желаят да водят семейния си живот, и по-специално не налагат никакво изискване по отношение на интензитета на семейната им връзка.

59 С оглед на всички изложени по-горе съображения на третия поставен въпрос следва да се отговори, че член 2, буква й), трето тире от Директива 2011/95 във връзка с член 23, параграф 2 от нея и член 7 от Хартата трябва да се тълкува в смисъл, че понятието „член на семейството“ не изисква действително възобновяване на семейния живот между родителя на лицето, на което е предоставена международна закрила, и неговото дете.

По четвъртия въпрос

60 С четвъртия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 2, буква й) от Директива 2011/95 трябва да се тълкува в смисъл, че качеството на родител като член на семейството по смисъла на тази разпоредба престава да съществува, когато детето, на което е предоставена субсидиарна закрила, навърши пълнолетие и следователно когато родителската отговорност за това дете приключи. Освен това при отрицателен отговор на този въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи дали качеството на този родител като член на семейството и свързаните с това права се запазват за неопределено време след датата, на която съответното дете навърши пълнолетие, или тези права престават да съществуват в определен момент или при определени условия.

61 За да се отговори на този въпрос, е важно да се отбележи, че съгласно член 2, буква й), трето тире от Директива 2011/95 във връзка с член 23, параграф 2 от нея бащата или майката на лицето, на което е предоставена закрила, или друго пълнолетно лице, което носи отговорност за лицето, на което е предоставена международна закрила, по силата на закон или практика на съответната държава членка, не трябва да се счита за член на семейството по смисъла на посочения член 2, буква й) и следователно да се ползва за неограничен период от време от предимствата, посочени в членове 24—35 от тази директива, свързани по-специално с правото на разрешение за пребиваване, на достъп до заетост и на жилище.

62 Освен това съгласно член 24, параграф 2 от Директива 2011/95 държавите членки са длъжни да издават на лицата, на които е предоставен статут на субсидиарна закрила, и на членовете на техните семейства, във възможно най-кратък срок след като им е предоставена международна закрила, подлежащо на подновяване разрешение за пребиваване, валидно за най-малко една година, и в случай на подновяване — за най-малко две години, освен ако наложителни причини, свързани с националната сигурност или с обществения ред, изискват друго.

63 Следва обаче да се приеме, че по силата на тези разпоредби предоставянето на международна закрила на родител като „член на семейството“ на лицето, на което е предоставена субсидиарна закрила, по смисъла на член 2, буква й) от Директива 2011/95, представлява производно право, изведено от статута на субсидиарна закрила на неговото дете по съображения за запазване на целостта на семейството на заинтересованите лица. При тези условия предоставената на такъв родител закрила при всички обстоятелства не може да се прекрати незабавно само поради факта че детето, на което е предоставена субсидиарна закрила, е навършило пълнолетие, или във всеки случай не може да доведе до автоматично отнемане на разрешението за пребиваване от съответния родител, което все още е валидно за определен период от време.

64 Всъщност, ако „членовете на семейството“ на лицето, на което е предоставена субсидиарна закрила, в определен момент са изпълнявали условията на това определение, предоставеното им субективно право на предимствата, предвидени в членове 24—35 от тази директива, трябва да продължи да съществува и след навършване на пълнолетие от посоченото ползващо се лице за срока на валидност на разрешението за пребиваване, което им е предоставено в съответствие с член 24 от посочената директива.

65 В това отношение, както отбелязва Комисията, при определяне на продължителността на разрешението за пребиваване държавите членки могат да вземат предвид факта, че лицето, на което е предоставена международна закрила, ще навърши пълнолетие след възникване на субективното право на членовете на неговото семейство. Всъщност текстът на член 24, параграф 2 от Директива 2011/95 не изключва по-специално възможността срокът на валидност на разрешението за пребиваване на ползващото се от тази закрила лице да се различава от този на разрешението за пребиваване на членовете на неговото семейство. Разрешението за пребиваване на последните обаче трябва да е валидно най-малко за една година.

66 С оглед на всички изложени по-горе съображения на четвъртия поставен въпрос следва да се отговори, че член 2, буква й), трето тире от Директива 2011/95 във връзка с член 23, параграф 2 от нея трябва да се тълкува в смисъл, че правата, които членовете на семейството на лице, на което е предоставена субсидиарна закрила, извеждат от получения от тяхното дете статут на субсидиарна закрила, и по-специално предимствата, посочени в

членове 24—35 от тази директива, продължават да съществуват след навършване на пълнолетие от това лице за срока на валидност на разрешението на пребиване, предоставено им в съответствие с член 24, параграф 2 от посочената директива.

По съдебните разноски

67 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (трети състав) реши:

1) Член 2, буква й), трето тире от Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила, трябва да се тълкува в смисъл, че когато търсещо убежище лице — което е влязло на територията на приемащата държава членка, в която се намира неговото несемейно малолетно или непълнолетно дете — иска да изведе от предоставения на това дете статут на субсидиарна закрила право на убежище съгласно законодателството на тази държава членка, предоставящо такова право на лицата, които попадат в обхвата на член 2, буква й), трето тире от Директива 2011/95, релевантната дата за определяне дали ползващото се от тази закрила лице е „ненавършило пълнолетие“ по смисъла на тази разпоредба, за да се постанови решение по молбата за международна закрила на това търсещо убежище лице, е датата, на която последното е подало, евентуално неофициално, молбата си за убежище.

2) Член 2, буква й), трето тире от Директива 2011/95 във връзка с член 23, параграф 2 от нея и член 7 от Хартата на основните права на Европейския съюз трябва да се тълкува в смисъл, че понятието „член на семейството“ не изисква действително възобновяване на семейния живот между родителя на лицето, на което е предоставена международна закрила, и неговото дете.

3) Член 2, буква й), трето тире от Директива 2011/95 във връзка с член 23, параграф 2 от нея трябва да се тълкува в смисъл, че правата, които членовете на семейството на лице, на което е предоставена субсидиарна закрила, извеждат от получения от тяхното дете статут на субсидиарна закрила, и по-специално предимствата, посочени в членове 24—35 от тази директива, продължават да съществуват след навършване на пълнолетие от това лице за срока на валидност на разрешението на пребиване, предоставено им в съответствие с член 24, параграф 2 от посочената директива.

Подписи